

A „KOMPLEX NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZŰRÉSEK” KIEMELT PROJEKT FŐBB EREDMÉNYEI ÉS AZOK BEÉPÜLÉSE A HAZAI GYAKORLATBA

DR. SURJÁN ORSOLYA

helyettes országos tisztifőorvos
Nemzeti Népegészségügyi és
Gyógyszerészeti Központ

EFOP-1.8.1-VEKOP-15-2016-000001

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

A PROJEKT FŐBB ADATAI

Az EFOP-1.8.1-VEKOP-15-2016-000001
„Komplex népegészségügyi projekt megvalósítási
időszaka:

2016. március 1. – 2023. november 30.

Támogatási összeg:

16 663 766 106 Ft

NNGYK
NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI
ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

Komplex Népegészségügyi Szűrések
EFOP-1.8.1-VEKOP-15-2016-00001

A PROJEKT FŐBB ADATAI

A kiemelt projekt átfogó célja:

- ✓ a szűrésekkel megelőzhető **halálozások kockázatának csökkentése,**
- ✓ a népegészségügyi programok **hatékonyságának növelése,**
- ✓ a lakosság **egészségtudatosságának fejlesztése** (beleértve a szűrővizsgálatokon való részvételi hajlandóságot),
- ✓ **szűrővizsgálati rendszer felülvizsgálata és korszerűsítése.**

A SZŰRŐVIZSGÁLATOK JELENTŐSÉGE

Mit jelent a szűrővizsgálat?

„Olyan vizsgálat, amelynek célja a **betegség tüneteit nem mutató (tünetmentes)** személy, esetleges betegségének, vagy **kórmegelőző állapotának korai felismerése**”

1997. évi CLIV. tv az Egészségügyről

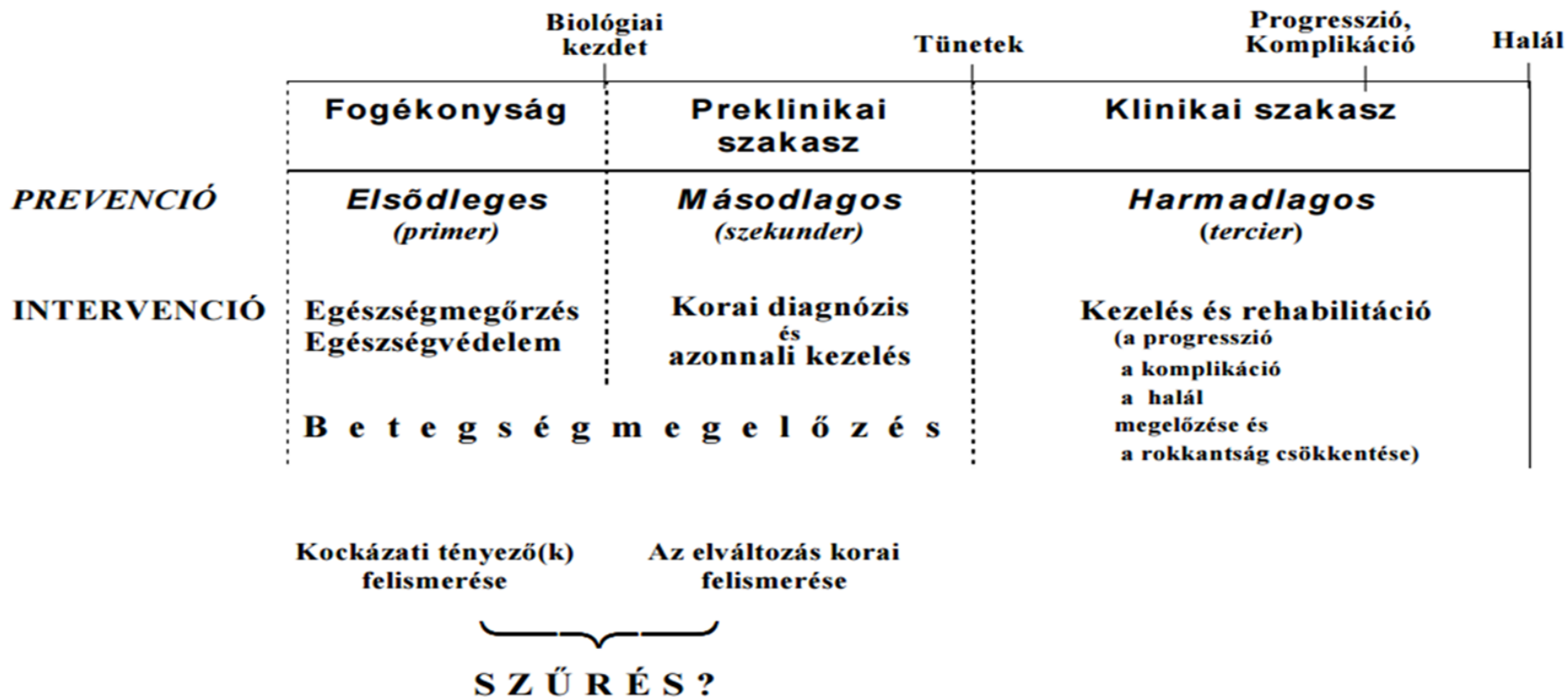

NNGYK
NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI
ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

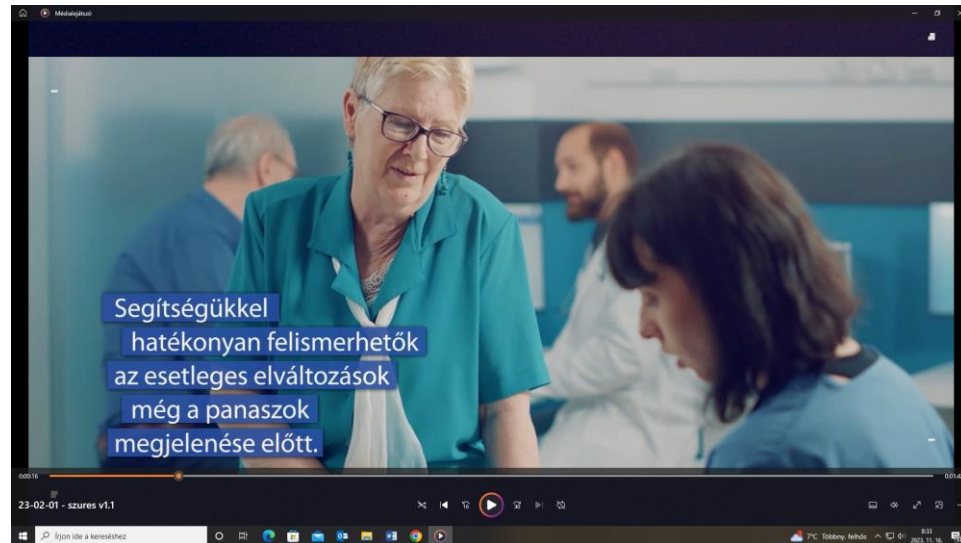
Komplex Népegészségügyi Szűrések
EFOP-1.8.1-VEKOP-15-2016-00001

A SZŰRÉS BIOLÓGIA ALAPJA

A SZŰRŐVIZSGÁLATOK ÁLTALÁNOS JELLEMZŐI

- ✓ **Gyors**
- ✓ **Tömegesen alkalmazható** (akár több milliós populáció esetén)
- ✓ **Szakmailag alátámasztott**
- ✓ **Veszélytelen és biztonságos** (ne okozzon nemkívánatos mellékhatást, az elkerülhetetlennél nagyobb fájdalmat, kényelmetlenséget)
- ✓ **Költséghatékony**
- ✓ **Megbízható** (álpozitív, álnegatív)
- ✓ **Társadalmilag elfogadott**

NNGYK
NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI
ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

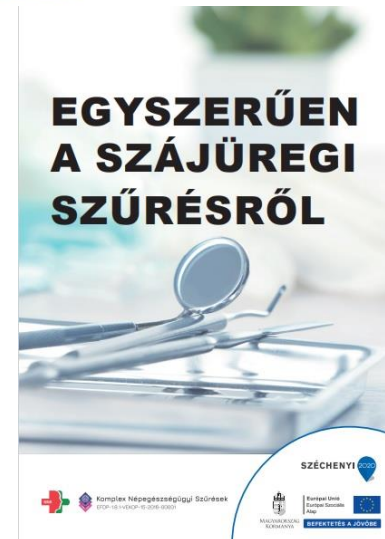

Komplex Népegészségügyi Szűrések
EFOP-1.8.1-VEKOP-15-2016-00001

A SZŰRŐVIZSGÁLATOK FELOSZTÁSA

✓ Alkalmoszerű – opportunisztikus szűrés

- Az orvos-beteg találkozó része
- Meghatározza az orvosok onkológiai ébersége, a páciensek egészségtudatossága, az egészség-propaganda, a rákellenes szervezetek aktivitása

✓ Szervezett – organizált szűrés

- A szűrővizsgálatot az egészségügyi ellátórendszer kezdeményezi
- A nem, az életkor és a célbetegség kialakulása szempontjából fokozott kockázatú egyénekre terjed ki

NNGYK
NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI
ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

Komplex Népegészségügyi Szűrések
EFOP-1.8.1-VEKOP-15-2016-00001

NÉPEGÉSZSÉGÜGYI CÉLÚ, CÉLZOTT SZŰRŐVIZSGÁLATOK

- ✓ A betegség komoly **népegészségügyi jelentőséggel** kell, hogy bírjon
- ✓ Pontosán kell ismerni a betegség **kialakulásának folyamatát**
- ✓ **Rendelkezni kell elfogadott gyógymóddal** a betegség kezelését illetően
- ✓ Legyen **érdemi különbség a korán és a későn felismert betegség kezelésében** és kimenetelében
- ✓ **Létezzen hatásos szűrési eljárás**, módszer (szenzitivitás, specificitás)
- ✓ A mellékhatások álljanak arányban a várt nyereséggel
- ✓ A **szűrési költségek elfogadhatóak**, teljesíthetők legyenek az adott ország számára
- ✓ A vizsgálandó **populáció fogadja el** a szűrési módszert, legyen bevonható a kampányba
- ✓ Legyen mód adekvát **minőségbiztosítási** és információs rendszer kiépítésére

NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZŰRŐVIZSGÁLATOK MAGYARORSZÁGON

✓ Emlőszűrés (45 - 65 év, nők)

- Módszer, gyakoriság: népegészségügyi céllal kétévenként az emlő lágyrész röntgenvizsgálatán alapuló emlőszűrés (mammográfia)

✓ Vastag- és végbélszűrés (50-70 év, nők és férfiak)

- 2023. november 30-ig az EFOP-1.8.1-VEKOP-15-2016-00001 „Komplex népegészségügyi szűrések” kiemelt projekt keretében
- Módszer, gyakoriság: kétévente, az alábbi, két lépcsős módszerrel történik a szűrővizsgálat
 - I. lépcső: a székletbeli rejtett vér immunkémiai kimutatása
 - II. lépcső: a széklet-vérteszt által, nemnegatív eredménnyel kiszűrtek esetében tisztázó célú kolonoszkópos vizsgálat

✓ Méhnyakszűrés (25 - 65 év, nők)

- Módszer, gyakoriság: népegészségügyi céllal egyszeri negatív eredményű szűrővizsgálatot követően háromévenként méhnyakszűrés, különös figyelemmel a méhnyakelváltozások sejtvizsgálatára (citológia)

NNGYK
NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI
ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

Komplex Népegészségügyi Szűrések
EFOP-1.8.1-VEKOP-15-2016-00001

A „KOMPLEX NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZŰRÉSEK” KIEMELT PROJEKT FŐBB EREDMÉNYEI

✓ A népegészségügyi célú, szervezett vastag- és végbélszűrési program hazai bevezetése:

- Szakmai konszenzuson és nemzetközi sztenderdeken alapuló **szűrési módszertan** kidolgozása
- A szűrésszervezés **tárgyi és személyi feltételeinek** megteremtése
- **Képzési programok** kidolgozása, a szakemberek felkészítése (házi orvosok, házi orvosi asszisztensek, endoszkópos szakasszisztensek)

- **Központi vastagbél- és végbélszűrési immunkémiai laboratórium** kialakítása és üzemeltetése

- A szűrésszervezéshez szükséges **szakrendszer kifejlesztése** (Országos Szűréstámogatási Szakrendszer)

- Lakossági és szakembereknek szóló **tájékoztatók, módszertani kiadványok** kidolgozása

- Minőségi **szűrő-kolonoszkópos hálózat** felállítása és eszközfejlesztés

- **Minőségbiztosítási rendszer** kidolgozása és működtetése

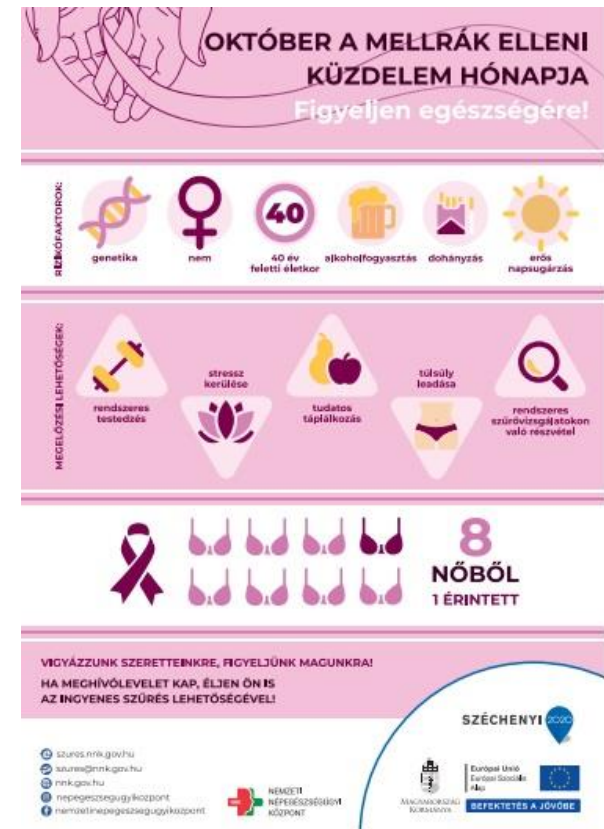
A „KOMPLEX NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZŰRÉSEK” KIEMELT PROJEKT FŐBB EREDMÉNYEI

- ✓ **A népegészségügyi célú méhnyakszűrés fejlesztése keretében elkészült:**
 - A méhnyakszűrési program **HPV-alapú** fejlesztésének **egészség-gazdaságtani elemzése**
 - Méhnyakszűrés **módszertanfejlesztés (HPV-alapú szűrés bevezetése)** – jogszabálmódosító javaslatok
 - A nemzeti méhnyakszűrési program HPV-alapú fejlesztésének **szakmapolitikai értékelése**
 - **HPV prevalencia** elemzésre lehetőséget adó reprezentatív szűrővizsgálat lefolytatása 4464 fő részvételével, valamint specifikus adatbázis létrehozása
 - **Citológiai laborok minőségbiztosítási kézikönyve**
 - **Citopatológiai szakasszisztens képzés**
 - **Országosan 20 speciális vizsgálóágy telepítése**
 - **Védőnők felkészítése** a népegészségügyi célú méhnyakszűrés szervezésére és végzésére – tanulmány, akkreditált képzési tananyag (elmélet, gyakorlat, komplex), lefolytatott képzések

A „KOMPLEX NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZŰRÉSEK” KIEMELT PROJEKT FŐBB EREDMÉNYEI

- ✓ A népegészségügyi célú emlőszűrés fejlesztése keretében elkészült:
 - Módszertani és minőségügyi kézikönyv
 - Mammográfiás szűrési rendszer struktúráját, folyamatát, teljesítményét és a szolgáltatás minőségét leíró **indikátorok**
 - Mammográfiás szűrés **összefoglaló tanulmány**
 - **Epidemiológiai helyzetelemzés**
 - Emlőszűrés **módszertanfejlesztés** – jogszabálmódosító javaslatok
 - **Technikai minőségbiztosítási kézikönyv**

NNGYK
NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI
ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

Komplex Népegészségügyi Szűrések
EFOP-1.8.1-VEKOP-15-2016-0-0001

A „KOMPLEX NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZŰRÉSEK” KIEMELT PROJEKT FŐBB EREDMÉNYEI

✓ Az általános szűrésfejlesztés keretében elkészült:

- **Szűrési keretrendszer** – A szűrővizsgálatok működési engedélyezése
- A szűrési programok **közösségi finanszírozásának befogadási szempontjai**

- **A szűrővizsgálatok kritériumai** – összefoglaló
- **Szűrési keretrendszer**
- **Helyzetkép** a genetikai szűrések egyes szempontjairól
- **Komplex népegészségügyi szűrések - rendszerfejlesztés**

A „KOMPLEX NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZŰRÉSEK” KIEMELT PROJEKT FŐBB EREDMÉNYEI

✓ Az opportunisztikus szűrésfejlesztés keretében elkészült:

➤ Szájüregi szűrések

- ✓ Szájüregi rákszűrés helyzetértékelés
- ✓ A szájüregi daganatok kialakulását elősegítő kockázati tényezők – tanulmány
- ✓ Stomatoonkológiai betegevizsgálat szakmai protokoll
- ✓ **Pilot program** – szájüregi szűrések megvalósítása

➤ Melanomaszűrés

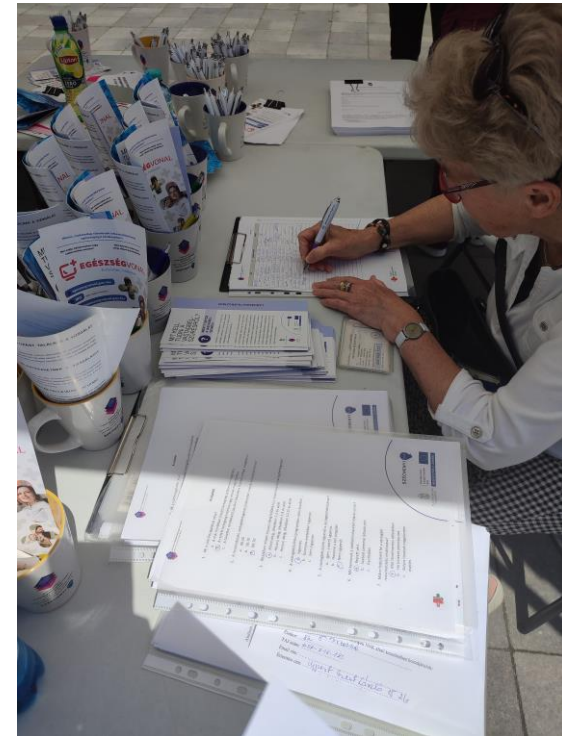
- ✓ Melanoma szűrés hatástanulmány
- ✓ Melanoma szűrés helyzetértékelő elemzés

➤ Prostatarák-szűrés

- ✓ Prostatarák-szűrés hatástanulmány

➤ Tüdőrák-szűrés

- ✓ Tüdőrák-szűrés hatástanulmány

A „KOMPLEX NÉPEGÉSZSÉGÜGYI SZŰRÉSEK” KIEMELT PROJEKT FŐBB EREDMÉNYEI

A lakosság edukációját és a szűrési programokban való aktív részvételt ösztönző kiadványok, tájékoztató anyagok (a teljesség igénye nélkül):

- **Lakosságnak szóló tájékoztató a vastagbélszűrésről**
- **Tájékoztató/ figyelemfelhívó plakátok a háziorvosi várótermekbe patikákba, szakrendelőkhöz (mindhárom szűrésnemben)**
- **Tájékoztató a vastagbéltükrözésről**
- **Tájékoztató füzet a kolonoszkópos vizsgálatról**
- **Mit kell tudni az emlőszűrésről?**
- **Diétás tanácsok vastagbéltükrözésre készülőknek – a bélelőkészítést támogató diétás receptfüzet**

szures.nnk.gov.hu

A projekt által kifejlesztett és karbantartott felületen mind a szakembereknek, mind pedig a lakosságnak szóló információk elérhetőek

NNGYK
NEMZETI NÉPEGÉSZSÉGÜGYI
ÉS GYÓGYSZERÉSZETI KÖZPONT

Komplex Népegészségügyi Szűrések
EFOP-1.8.1-VEKOP-15-2016-00001

KÖSZÖNÖM A FIGYELMET!

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE